

Minimální preventivní program

pro školní rok 2018 / 2019

Základní škola Jana Husa a Mateřská škola Písek

Husovo náměstí 725

397 01 Písek

1. Úvod

Základním principem primární prevence rizikového chování u žáků je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládnání zátěžových situací osobnosti. Jedná se o oblast zabývající se prevencí v oblastech uvedených s cílem zabránit výskytu rizikového chování v daných oblastech, nebo co nejvíce omezit škody působené jejich výskytem mezi žáky.

Minimální preventivní program školy je zpracován na základě Metodického pokynu k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28), který do prevence rizikového chování zařazuje předcházení zejména následujícím rizikovým jevům: agrese, záškoláctví, šikana, kyberšikana, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie, vandalismus, závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, spektrum poruch příjmu potravy, negativní působení sekt a sexuální rizikové chování.

Minimální preventivní program je určen pro žáky, jejich zákonné zástupce (rodiče), pedagogické i nepedagogické pracovníky školy i širokou veřejnost.

2. Charakteristika školy a její specifika

Typ školy: Základní škola J. Husa a Mateřská škola Písek je úplná základní škola. Poskytuje vzdělávání žákům od 1. třídy do 9. třídy.

Naše škola je připravená poskytnout odbornou péči žákům se specifickými poruchami učení, žákům v riziku, žákům vykazujícím rizikové chování i žákům nadaným.

Žákům je nabízeno velké množství volnočasových aktivit v podobě zájmových útvarů, kroužků.

Rizikové faktory: problematické chování žáků mimo vlastní prostor školy

Riziková místa: vnější okolí školy

název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola Jana Husa a Mateřská škola Písek, Husovo náměstí 725
jméno a příjmení ředitele	Mgr. Jan Adámek
telefon	382 21 48 83
e-mail	j.adamek@zsjanahusa.cz

jméno a příjmení výchovného poradce (VP) školního metodika prevence (ŠMP)	Tatiana Kučerová
místnost	kabinet TV
e-mail	tana.kucerova77@gmail.com
konzultační hodiny	úterý 08:55 – 09:40 hod nebo v jiném termínu po domluvě

3. Analýza současného stavu na škole

	počet tříd	počet žáků
ZŠ - I stupeň (1. – 5. ročník)	18	413
ZŠ - II. stupeň (6. – 9. ročník)	14	354
Celkem	32	767

4. Garant programu a spolupracovníci

- za koordinaci preventivních aktivit zodpovídá školní metodik prevence rizikového chování (Tatiana Kučerová)
- ŠMP spolupracuje s ostatními pedagogickými pracovníky školy, s odborníky a institucemi zabývajícími se problematikou rizikového chování žáků
- ŠMP seznamuje ředitele školy s aktualizovaným programem
- ředitel školy je garantem MPP

5. Cíle prevence na škole

Základním cílem prevence rizikového chování na ZŠ Jana Husa a MŠ Písek je:

- výchova žáků ke zdravému životnímu stylu s cílem zabránit výskytu rizikového chování v daných oblastech
- sociální a osobnostní rozvoj žáků i rozvoj jejich komunikačních dovedností
- osvojením umožnit žákům sebezpoznání, posílení pozitivních vlastností a sebedůvěry, poznání druhých a respektování individuality svých vrstevníků
- vést žáky k odpovědnosti za vlastní chování a způsob života v míře, která je přiměřená jejich věku, zvyšováním odolnosti vůči sociálně nežádoucím jevům zajistit podnětné sociální klima ve škole, prostředí vzájemné komunikace mezi žáky a učiteli, předcházení vzniku jakékoliv formy rizikového chování
- nabídnout žákům seberealizaci ve volnočasových aktivitách školy a vést žáky ke zdravému životnímu stylu, formování a upevňování odpovědného postoje žáků za své zdraví

Předcházení rizikového chování na škole slouží začlenění MPP do osnov a učebních plánů školního vzdělávacího programu školy, zapracováním do školního řádu a vnitřního řádu a řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole. MPP je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy. Velmi důležitou oblastí je podpora smysluplného využívání volného času.

5.1 krátkodobé cíle

- zmapování potřeb primární prevence
- vlastní realizace specifické i nespecifické primární prevence
- pokračování v budování vztahů mezi jednotlivými žáky
- udržení zdravého klimatu školy s minimem kázeňských problémů ve škole i mimo ní
- zlepšit znalosti žáků v oblasti rizikového chování, posilovat jejich správné hodnoty a postoje
- realizovat aktivity preventivního programu v rámci školních i volnočasových aktivit
- navštěvovat a vyhledávat tematická filmová představení, přednášky
- nabídnout rodičům didaktické materiály a poradenskou činnost
- provést monitoring rizikového chování

5.2 střednědobé cíle

- vytvořit funkční preventivní program školy
- získávat podporu a pochopení všech pedagogických pracovníků školy v otázce nutnosti prevence a její realizace
- zlepšovat komunikační a asertivní dovednosti, zlepšovat sebeovládání a nenásilné zvládání konfliktů
- zajistit žákům příjemné a podnětné prostředí, aby do školy chodili „rádi“
- zapojit organizace do preventivního programu školy
- usilovat nadále o dobré vztahy mezi školou a rodinou
- podporovat volnočasové aktivity a zájmové kroužky

5.3 dlouhodobé cíle

- snížit počet rizikového chování u žáků školy (záškoláctví, potírání projevů šikany, kyberšikany, nadřazenosti atd.)
- vytvořit dlouhodobou funkční strategii školy v oblasti PP
- vytvořit právní vědomí, mravní a morální hodnoty, společenské normy
- udržet příznivé sociální klima – pocit důvěry, atmosféru pohody a klidu
- podporovat výchovu ke zdravému životnímu stylu a osvojení pozitivního sociálního chování
- další vzdělávání pedagogických pracovníků školy

6. Cílové skupiny

- všichni žáci ZŠ
- zaměřit se především na:
  - žáky se zdravotními problémy
  - žáky se specifickými vzdělávacími potřebami
  - žáky v riziku
  - žáky vykazující rizikové chování
  - žáky s odlišnou etnickou příslušností a integrovat je

7. Zásady prevence spočívají v

- v individuální práci s každou třídou
- aktivní zapojení třídního učitele
- kvalitně zpracovaném školním řádu

8. Formy prevence

- úzká spolupráce mezi zákonnými zástupci, žáky a školou
- poradenská činnost
- vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu
- odhalování specifických poruch učení a chování a následná náprava
- vyhranění negativního vztahu k návykovým látkám
- široká nabídka školních i mimoškolních aktivit

9. Realizace MPP

- preventivní strategie v jednotlivých ročnících je obsažena v ŠVP
- všichni pracovníci školy se budou snažit, aby u žáků doházelo k postupnému zvyšování sociálních kompetencí, budou podporovat rozvoj jejich komunikačních dovedností
- škola se bude i nadále snažit o vytvoření pozitivního sociálního klimatu, prostoru pro smysluplné využití volného času, o jejich výchovu k zodpovědnosti za své zdraví a zdravý životní styl a snížení výskytu rizikových projevů v chování žáků nabídkou volnočasových aktivit (zájmové útvary, nepovinné předměty, kroužky
- žáci budou besedovat s odborníky ze sociálně – psychologických poraden, s pracovníky PČR a dalších institucí

- školní řád je rovněž vnímán jako nástroj prevence
- učitelé budou v jednotlivých předmětech své žáky vést k samostatnosti, toleranci a zodpovědnosti. Budou je učit spolupráci a vhodné komunikaci
- problematika různých rizikových projevů chování a reakce na ně bude průběžně zařazována především na třídnické hodiny a do hodin OV, RV, PŘ, CH, D, Z, VV, TV a příbuzných předmětů
- škola bude využívat programů pro boj se šikanou a dalšími rizikovými jevy

10. Preventivní strategie

na I. stupni

- zdraví (kouření, alkoholismus, návykové látky, environmentální výchova)
- mezilidské vztahy
- dopravní výchova

na II. stupni

- zdraví (netolismus, kouření, alkoholismus, návykové látky, závislost, stres, zdravý životní styl)
- mezilidské vztahy (partnerství, sexualita, posílení osobnosti, rasismus, anti diskriminace)
- právo

11. Primární prevence na I. stupni

PP na I. stupni má na starost třídní učitel. S touto oblastí mají žáci možnost setkat se v prvouce, přírodovědě, vlastivědě. Při výuce lze využít různé metody (výklad, práce ve skupině, projektové vyučování, prvky dramatické výchovy, ...) PP se prolíná téměř všemi předměty.

Vhodná témata do výuky:

1. ročník

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření	třídní učitel
<i>prvouka</i>	osobní bezpečí při cestě do školy a ze školy	
	zásady vzájemné komunikace děti – dospělí	
	vztahy mezi dětmi v kolektivu	
	základní hygienické návyky	
	využívání volného času, role rodiny jako koordinátora	

2. ročník

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření	třídní učitel
<i>prvouka</i>	lidské tělo	
	zdraví a jeho ohrožení	
	zacházení s léky	
	režim dne	
	komunikace děti vs. dospělí	
	vztahy mezi dětmi / v třídním kolektivu	

3. ročník

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření	třídní učitel
<i>prvouka</i>	vztahy mezi dětmi	
	zdraví a jeho ochrana	
	lidé kolem nás – násilné činy, jejich postih, vzájemná pomoc	
	návyky k samostatnosti, využití volného času	
	způsob reakce při obtěžování cizí osobou	

4. ročník

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření	třídní učitel
<i>přírodověda/ vlastivěda</i>	lidské tělo – rozdílnost pohlaví	
	životospráva, důsledky nevhodných návyků	
	využití volného času	
	pojmy – drogová závislost, sexuální výchova	
	vztahy v kolektivu	

5. ročník

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření	třídní učitel
<i>přírodověda/ vlastivěda informatika</i>	domov, rodina – důvěra, vztahy	
	léčivé a návykové látky	
	využití volného času, vztahy v dětském kolektivu	
	komunikace	
	poznatky o negativních vlivech tabáku, alkoholu a THC	
	puberta – její projevy	
	kyberšikana, netolismus	<i>vyučující informatiky</i>

12. Primární prevence na II. stupni

PP na II. stupni je velice důležitá, ale obtížná z hlediska koordinace činností. Není dobré, když se žáci cítí přesyceni informacemi o návykových látkách. Důležitá je domluva a spolupráce mezi učiteli. Předmětové komise výchov si ujasní témata, a jaké nadstandartní aktivity žáci absolvují. Níže uvedená témata pro práci se týkají oblasti výukové, nejen občanské a rodinné výchovy, ale i dalších předmětů, jako je přírodopis, chemie, zeměpis, ... Při výuce lze využít různé metody (výklad, práce ve skupině, projektové vyučování, samostatná práce, besedy, diskuse, sebehodnocení žáků, ...)

Vhodná témata do výuky:

6. ročník

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření	učitel
RV, OV, Př, Z, D, TV, VV, Inf	vztahy mezi žáky, mezilidské vztahy	vyučující daných předmětů
	sebepoznání	
	týraní a zneužívání dětí	
	rizika kouření, alkoholu, THC – podpora abstinence	
	kyberšikana, netolismus	
	vhodná náplň volného času	

7. ročník

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření	třídní učitel
RV, OV, PŘ, Z, D, TV, VV, PČ	vymezení a prevence životních cílů v období dospívání	vyučující daných předmětů
	mezilidské vztahy a jejich zásady	
	šikana	
	způsoby odmítání drog	
	podpora abstinence návykových látek	
	osobní zodpovědnost	
	kyberšikana, netolismus	
	vhodná náplň volného času	
zdravý životní styl, životospráva, důsledky nevhodných návyků		

8. ročník

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření	třídní učitel
OV, PŘ, Z, D, CH, TV, Inf	vztahy mezi dívkou a chlapcem	vyučující daných předmětů
	pohlavní choroby	
	<i>působení drog</i>	
	fyzické, psychické, sociální změny	
	závislost	
	drogy - rodina - společnost	
	zákony a předpisy týkající se drog, věková hranice trestní odpovědnosti	
	vandalismus	
	vhodná náplň volného času	

9. ročník

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření	třídní učitel
RV, OV, PŘ, Z, D, CH, PČ, VV, TV	představa zdravého životního stylu mladistvých	vyučující daných předmětů
	sexualita	
	volba životního partnera	
	způsoby řešení osobních problémů	
	sexuální chování	
	kriminalita mládeže	
	kontaktní místa v oblasti drogově závislých	
	mezilidské vztahy (rasismus, xenofobie, antidiskriminace)	
	vhodná náplň volného času	

13. Metody hodnocení efektivity jednotlivých programů

Žáci se budou moci k jednotlivým programům vyjádřit v dotaznících nebo ústně. Shrnutí a následné reflexe proběhnou v běžných vyučovacích hodinách. Žáci mohou své připomínky sdělit svým třídním vyučujícím.

Celkové zhodnocení MPP proběhne na konci školního roku.

14. Úkoly jednotlivých pracovníků školy, zapojení žáků a zaměstnanců do MPP

- ředitel školy – má odpovědnost za podporu, vytváření a realizaci programu, sleduje jeho efektivitu, v případě potřeby svolává výchovné komise
- výchovná poradkyně – poskytuje poradenství při řešení školního neúspěchu, výukových problémů, volbě povolání a dalšího vzdělávání žáků, spolu s třídními učiteli, asistenty se podílí na tvorbě IVP a připravuje podmínky pro integraci jednotlivých žáků, konzultuje problémy s odbornými pracovišti (SPC, PPP)
- ŠMP – koordinuje přípravy a realizace programů, komunikuje s žáky, rodiči, ostatními pracovníky školy (především třídními učiteli), odkazuje na další odborníky, monitoruje žáky v riziku a s poruchou chování a emocí, zaměřuje se na zachycování varovných signálů souvisejících s problematikou rizikových projevů chování, spolupracuje s organizacemi v oblasti PP, dokumentuje průběh a hodnotí realizaci preventivní strategie
- pedagogický sbor – jednotliví učitelé začleňují preventivní témata do výuky jednotlivých předmětů, jednotlivé problémy a nejasnosti z oblasti prevence rizikových projevů chování konzultují s ŠMP, výchovnou poradkyní a vedením školy
- třídní učitelé – hrají stěžejní úlohu při naplňování MPP, mapují vztahy ve své třídě, navozují zdravé prostředí v kolektivu, úzce spolupracují s ŠMP, výchovnou poradkyní, vedením školy, s ostatními pracovníky školy a rodiči. Seznamují žáky s MPP, podílí se na „léčbě“ vztahů ve třídě, ve kterých se vyskytl problém, navrhuji postupy v případě porušení školního řádu. S rodiči komunikují nejen prostřednictvím třídních schůzek, ale ihned, když se objeví problém
- žáci – participují na přípravě a realizaci programu, jsou seznámeni s MPP, vědí kde hledat pomoc, na koho se obrátit

15.Spolupráce s institucemi

název instituce	adresa instituce	kontaktní osoba	telefonní číslo e-mail
PPP Písek	Erbenova 722, 397 01 Písek	Bc. Václavík Petr metodik prevence	382213387 702180072 metodik.pisek@pppcb.cz poradna.pisek@pppcb.cz
Arkáda sociálně – psychologické centrum	Husovo nám 2/24 397 01 Písek		info@arkada-pisek.cz
Traxart	Lazec 34 261 01 Příbram	PhDr. et Mgr. Traxler Jan	+420 603 241 841 +420 608 241 841 traxart@traxart.cz
OSPOD	Budovcova 207/6 397 01 Písek	Mgr. Kahovcová Iva	382 330 813 ivana.kahovcova@mupisek.cz
Městská policie	Komenského 54 397 01 Písek		382 213 285 732 770 003
PČR	Na Výstavišti 377 397 01 Písek	Ingrišová – Čuřínová <i>preventistka PČR</i>	974 235 111 724 250 838 pispisek@mvcr.cz
DO SVĚTA	Heydukova 349 386 01 Strakonice	Josef Hruška	725 373 864 hruska@dosveta.org

Seznam nízkoprahových a ambulantních zařízení poskytujících sekundární a terciální

prevenci v oblasti závislostí

- **Arkáda (sociálně psychologické centrum)**

Husovo nám 20/4
397 01 Písek
telefon: 382 228 171
e- mail: arkáda@iol.cz

- **Středisko pro mládež a rodinnou terapii**

Apolinářská 4A, Praha 2
telefon: 224 911 364
MUDr. Vodňanská
pozn.: placené služby
detox
klienti od 6 let

- **Prev – centrum**

Na Folimance 13 a 15, Praha 2
telefon: 222 561 821
MUDr. Skalík
pozn.: zejména klienti ve věku 6. - 9. třídy ZŠ až SŠ
[www. prevcentrum.cz](http://www.prevcentrum.cz)

- **Středisko výchovně-léčebné péče Triangl**

Thomayerova nemocnice
Praha 4
telefon: 261 084 011
pozn.: klienti od 6 do 15 let
vzdělávání pedagogů, informační servis

16. Spolupráce s rodiči

- škola bude spolupracovat s rodiči v oblasti zdravého životního stylu dětí a v oblasti prevence, tato problematika bude pravidelně zařazována také na program třídních schůzek s rodiči, rodiče budou seznámeni s MPP, který je součástí ŠVP, a školním řádem
- rodiče budou informováni prostřednictvím webových stránek, žákovské knížky
- rodiče mohou využívat konzultačních hodin ŠMP, výchovné poradkyně, po předcházející domluvě je možná schůzka s kterýmkoliv z pedagogických pracovníků naší školy
- výchovná opatření jsou rodičům sdělována písemně

17. Kontaktní místo ve škole

Informační nástěnky pro pracovníky školy ve sborovně – zde pracovníci školy naleznou veškeré informace a kontakty z oblasti prevence sociálně patologických jevů.

„Preventivní tým“ (výchovná poradkyně, ŠMP, vedení školy) úzká spolupráce, doporučují další postupy při řešení problémů

18. Metodické a učební materiály, literatura, internetové odkazy

A. internetové odkazy:

www.adiktologie.cz

www.bkb.cz (znásilnění, pohlavní zneužívání, domácí násilí, oběti a svědci trestných činů, přepadení)

www.dds.winet.cz (děti, volný čas, drogy)

www.detskaprava.cz

www.donalinka.cz (pomoc osobám ohroženým domácím násilím)

www.drogovaporadna.cz

www.minimalizacesikany.cz

www.modralinka.cz

www.nasedite.cz

www.odrogach.cz

www.koordona.cz (koalice neziskových organizací proti domácímu násilí)

www.plbohnice.cz (závislosti)

www.ies.podaneruce.cz

www.poradenskecentrum.cz

www.prestantekourit.cz

www.sikana.cz

www.spondea.cz (krizové centrum)

19. ZÁVĚREČNÉ INFORMACE

	datum	podpis ředitele školy
seznámení ředitele/ředitelky školy s MPP	1.10.2018	
seznámení pedagogického sboru školy s MPP	13.11.2018	

Použité zkratky:

MPP – Mini mální preventivní program

SPJ – Sociálně patologické jevy

NNO – Nestátní neziskové organizace

ŠMP – Školní metodik prevence